

ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Lituania în România, se vorbește de legături mai vechi, încă din Mileniul I e.n., între locuitorii din arealul carpato-dunărean și triburile dinspre Marea Baltică, succesorii lor fiind românii și lituanienii, deopotrivă „oameni ai pădurii”.

Sinteza de față prezintă mai întâi evoluția istorică de la crepusculul lumii triburilor balticilor înspre poporul lituanian, creatorii unui stat lituanian, considerat ca atare spre anul 1200. La sfârșitul secolului al XIV-lea se produce încoronarea lui Jogaila ca rege al Poloniei și, odată cu aceasta, începutul unificării tronurilor Poloniei și al Lituaniei (1386) și convertirea lituanienilor la creștinism (1387). Era răstimpul legăturilor specifice dintre regatul polono-lituanian și voievodatul Moldovei din vremea primilor Mușatini. Creștinarea Lituaniei a avut consecințe importante pentru evoluția ulterioară a regiunii, lituanienii încadrându-se de acum în sfera culturii latine. Marele Ducat al Lituaniei poate evolua în cadrele politicii europene. După stingerea pe linie masculină a dinastiei jagiellone, se înregistrează domnia principelui transilvănean Ștefan Bathory (1576-1586), sub care este fondată Academia Jezuită din Vilnius, care stă la temelia Universității din Vilnius.

Evoluția statului lituanian va fi afectată de anexarea rusească din 1795, sub stăpânirea Imperiului rus poporul lituanian aflându-se până în 1918. Proclamarea independenței Lituaniei în 16 februarie 1918 și adoptarea unei constituții provizorii la 2 noiembrie același an deschid evoluția Lituaniei independente în perioada interbelică. Anexarea Republicii Lituaniei la URSS în urma ultimatumului sovietic din 14-15 iunie 1940 inaugurează a doua ocupație rusă asupra teritoriului lituanian. Aceasta este înlocuită cu regimul de dominație nazist din anii 1941-1944. În iulie 1944 se reinstaurează ocupația sovietică până la 11 martie 1990, când este adoptată Declarația de Restaurare a Independenței Lituaniei.

În anul 2004 Lituania este admisă în NATO și aderă la Uniunea Europeană.

Sinteza de *Istorie a Lituaniei* apărută acum oferă informațiile istorice absolut necesare pentru cunoașterea trecutului unui popor cu care românii au avut de-a lungul timpului numeroase contacte, specialiștii și publicul cititor mai larg având la îndemână o carte deosebit de utilă.

Nicolae Edroiu

Silviu MILOIU (Coordinator), Florin ANGHEL, Dalia BUKELEVIČIŪTE, Alexandru GHIȘA, Ramojus KRAUJELIS, Bogdan-Alexandru SCHIPOR, *The Romanian-Lithuanian Relations Diplomatic Documents (1919-1944)*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2011, 244 p.

Volumul include textele a 102 documente păstrate în Arhivele Ministerului de Externe ale României, Arhivele Naționale ale României și Arhivele Naționale ale Lituaniei privind relațiile diplomatice româno-lituaniene din perioada interbelică și a celui de Al Doilea Război Mondial. Aceste texte sunt date în limba din original (română, lituaniană, engleză), fiind definitorii pentru evoluția relațiilor diplomatice dintre România și Lituania în cele două perioade istorice.

O *Introducere* a ambasadorului Republicii Lituaniei în România, o *Prefață* a coordonatorului volumului și *Nota editorilor* deschid volumul, urmate de *Lista documentelor*.

Indicele de localități și *Indicele de nume proprii* încheie acest valoros volum. El apare, de asemenea, cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la restabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Lituania, sub egida Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Lituania și a Ministerului Afacerilor Externe al României.

Editate de specialiști, cercetători și lucrători în arhivele istorice din cele două țări, documentele incluse în volum pot constitui o bază informațional-istorică valoroasă pentru studiul relațiilor diplomatice dintre România și Lituania.

Nicolae Edroiu